

Seikkailupolku-projektin käsikirja:

nuoria aidosti osallistava viherhanke

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Rakennettu ympäristö, hortonomi (AMK)

Kevät 2026

Lilja Nissinen

Koulutus	Rakennetun ympäristön koulutus	
Tekijä	Lilja Nissinen	Vuosi 2026
Työn nimi	Seikkailupolku-projektin käsikirja: nuoria aidosti osallistava viherhanke	
Ohjaaja	Katja Virtanen	

Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä Seikkailupolku-projektia koskeva käsikirja, jotta projektista saadaan monistettava palvelukonsepti. Tilaajana toimi Pihaus Oy, jonka lisäksi kaksi muuta viheralan yritystä ovat mukana hankkeen toteutuksessa. Hankkeelle tarvittiin tietokokonaisuuksia rahoitusmahdollisuuksista ja toteutuksen eri osa-alueista, joita ovat nuorten työturvallisuus viherrakentamisessa ja mahdollisten toteutuskohteiden tiedustelu.

Käsikirja muodostui eri tiedonhankintamenetelmin kerätystä tiedosta. Rahoitusmahdollisuudet kerättiin esimerkkikohdetta, Helsingin Itäkeskuksen peruskoulua, käyttäen, luotettavista nettilähteistä liittyen kaupungin tarjoamaan rahoitukseen sekä muita mahdollisia rahoituspolkuja tutkien. Nuorten työturvallisuutta ja osallistamisen periaatteiden toteutumista koskeva tieto koottiin erilaisista julkaistuista lähteistä.

Opinnäytetyössä suoritettiin henkilökohtaisia tiedonantoja kuntien johtohenkilöiltä ja rehtoreilta, jotka työskentelevät hankkeen kohdealueella. Näiden tuloksena saatiin tietoa palvelun tarpeesta, kehitysideoita ja mahdollisia kohteita, joissa hankkeen toteutusta voidaan lähteä selvittämään. Tuloksena opinnäytetyössä on myös tuotettu juliste, josta tulee esiin projektin vaiheet. Julistetta voidaan käyttää hyödyksi hankkeen esittelyssä, esimerkiksi markkinointivaiheessa.

Avainsanat Hankesuunnittelu, nuoret, osallistaminen, työturvallisuus
Sivut 30 sivua ja liitteitä 3 sivua

DP Degree Programme in Landscape Design, Construction and Management
Author Lilja Nissinen Year 2026
Subject Adventure Path Project Manual: a Green Project That Truly Engages Youth
Supervisors Katja Virtanen

The objective of the thesis was to create a manual for the Adventure Path project in order to develop it into a replicable service concept. Thesis is made for Pihaus Oy, and in addition, two other companies in the green sector are involved in the implementation of the project. The project required comprehensive information on funding opportunities and different aspects of implementation, including occupational safety for youth in green construction, as well as the identification of potential implementation sites.

The manual was compiled using information gathered through various data collection methods. Funding opportunities were explored using a case example, Helsinki Itäkeskus Comprehensive School, by collecting information from reliable online sources related to municipal funding, as well as by examining other potential funding pathways. Information on youth occupational safety and the principles of inclusion was collected from a range of published sources.

The thesis also included personal communications with municipal officials and school principals working in the project's target area. As a result, valuable insights were obtained regarding the need for the service, development ideas and potential sites, where the project could be implemented. In addition, a poster was produced as part of the thesis, illustrating the different phases of the project. This can be used to support project presentations, for example, during the marketing phase.

Keywords Inclusion, occupational safety, project planning, youth
Pages 30 pages and appendices 3 pages

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Nuori toimijana	2
2.1	Nuorten hyvinvoinnin haasteet	2
2.2	Osallistamisen tärkeys	4
2.3	Nuoret ja työturvallisuus	6
3	Rahoitusmallit	7
3.1	Kaupungin rahoittamiskeinot esimerkkikohteen puitteissa	8
3.2	Kaupungin avustusten ehdot ja eettiset kumppanuusperiaatteet	9
3.3	Muita rahoituspolkuja esimerkkialueella	10
4	Seikkailupolku-palvelukonsepti	11
4.1	Osallistajat ja roolit	12
4.2	Hankeidean sisältö	13
4.2.1	Suunnittelutyöpajat	14
4.2.2	Rakennustyöpajat	15
4.2.3	Viherrakennus, rakenteet ja maataide	15
4.2.4	Viestintätyöpajat	16
4.2.5	Avajaiset	16
4.3	Pohjustava vastaanotto	17
4.4	Rahoitustapojen vastaavuus Seikkailupolku-projektille	18
5	Johtopäätökset ja pohdinta	20
	Lähteet	22

Kuvat

Kuva 1. Seikkailupolku-projektin vaiheet (Lilja Nissinen)	14
---	----

Taulukot

Taulukko 1. Rahoitusmallien sopivuus Seikkailupolku-hankkeelle (Lilja Nissinen)	19
---	----

Liitteet

Liite 1.	Viestipohja, jolla yhteydenotot tehtiin kunnan johtohenkilöille
Liite 2.	Viestipohja, jolla yhteydenotot tehtiin kunnan keskeisen yläkoulun rehtorille
Liite 3.	Esittelymateriaali

1 Johdanto

Opinnäytetyössä koostetaan suunnitteilla olevan Seikkailupolku-projektin käytännön tieto ja tehdään selvitystä projektin toimivuudesta. Tavoitteena on tuottaa tietopaketti, jossa tulee ilmi tämän projektikonseptin sisältö sekä toteutuksessa huomioon otettavia näkökulmia ja toimintatapoja. Työhön on otettu mukaan esimerkikohde, Helsingin Itäkeskuksen koulu, jotta suunnittelu ja hankeidean kehitys olisi mahdollisimman realistista.

Opinnäytetyön tilaajana toimii Pihaus Oy, joka on Riihimäellä sijaitseva viheralan yritys. Pihaus Oy tarjoaa neuvontaa, suunnittelua, hoitoa ja rakentamista yksityisille ja julkisille asiakkaille. Seikkailupolku on Pihaus Oy:n, Maisemasuunnittelu Oivallus Oy:n ja Nomaji maisema-arkkitehdit Oy:n yhteistyössä tehtävä hanke, jota on tarkoitus kehittää myytäväksi palveluksi.

Projektin hankeidea on ajankohtainen ja innovoiva. Sen tavoitteena on herättää nuorten kiinnostus viheralaa kohtaan ja tuoda esille erilaisia alan uramahdollisuuksia. Seikkailupolku-projektin parissa työskentely voi kerryttää työkokemusta, kehittää kädentaitoja ja tietoisuutta viheralan merkityksestä ympäristön suunnittelun, rakentamisen ja kestävän kehityksen kannalta. Muita nuorten hyvinvointia parantavia tekijöitä projektilla ovat osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksen parantaminen ja liikkumisen lisääminen. Seikkailupolku tarjoaa myös tavan kanavoida ilmastoahdistuksen tuntemuksia rakentavalla tavalla käytännön ratkaisuihin.

Ensimmäinen tutkimuskysymys tässä opinnäytetyössä liittyy siihen, mikä merkitys nuorten osallistamisella ja työllistämällä on ja mitä näissä tulee huomioida. Tietoa kerätään nuorten hyvinvoinnin haasteista ja työturvallisuudesta ulkoilualueen rakentamistöissä. Seikkailupolku-palvelussa on tarkoitus ottaa nuoret aiempaa merkittävämpään rooliin ulkoilualueen suunnittelussa ja toteutuksessa. Tästä syystä opinnäytetyössä halutaan koota informaatiota nuorten osallistamisen tärkeydestä ja työturvallisuuden käytänteistä.

Toinen tutkimuskysymys käsittelee projektin monistamista. Esimerkiksi sitä, kuinka projektista saadaan toimiva ja kannatettava palvelu ja mikä on sen markkina-arvo. Tietoa kerätään erilaisista rahoitusmahdollisuuksista ja toistettavan hankekonseptin rakenteista. Palvelun kehittämistä ja markkina-arvoa tutkitaan suorittamalla henkilökohtaisia tiedonantoja tahoilta, jotka mahdollisesti olisivat kiinnostuneita palvelusta. Näitä ovat kuntien ja koulujen johtohenkilöt.

2 Nuori toimijana

Opinnäytetyössä keskitytään varhaisnuoriin, eli 12–16-vuotiaisiin, koska tämä ikähaarukka on Seikkailupolku-hankkeen kohderyhmä. Nykyaikana nuorten hyvinvointia uhkaavat monet erilaiset tekijät, kuten osallisuuden kokemuksen puute, liikkumattomuus, ilmastoahdistus ja syrjäytyminen. Näihin haasteisiin ei ole yksinkertaista ratkaisua, mutta niihin on tärkeää reagoida eri tahoilta, eri menetelmin. Tarkoitus on, että Seikkailupolku-hanke antaa nuorille mahdollisuuden vaikuttaa ympäristöönsä käytännönläheisen prosessin kautta. Prosessi tukee eri tavoin nuorten hyvinvointia ja vastaa osallistamisen tärkeimpiä periaatteita.

Nuorten osallistamisessa tulee myös aina ottaa huomioon asianmukainen työturvallisuus, josta tehdään selvitystä tässä opinnäytetyössä. Alaikäisten turvallisuuden käsitteleminen on erityisen tärkeää, koska nuorten fyysiset ja henkiset taidot ovat vielä kehittymättömiä. Tämä ja nuorten kokemattomuus vaikuttaa heidän riskien arviointikykyyn. Tulee myös aina huomioida, että työturvallisuus ei ole vain vastuussa olevien aikuisten velvollisuus, vaan myös tärkeä osa nuorten positiivista kokemusta työstä.

2.1 Nuorten hyvinvoinnin haasteet

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sivulle on koottu merkittävimmät nuorten hyvinvointia käsittelevät tekijät. Tiedot perustuvat THL:n Kouluterveyskyselyyn vuodelta 2023 ja FinLapset-rekisteriseurantaan vuodelta 2022. Näiden mukaan suurimpia haasteita ovat osallisuuden puutteet ja elintapojen haasteet. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2023)

Kouluterveyskyselyn mukaan perusopetuksen 8.–9. luokan oppilaiden osallisuuden kokemus on jäänyt puutteelliseksi. 14 prosenttia oppilaista kokee, ettei ole tärkeä osa koulu- tai luokkayhteisöä. Lisäksi vain 11 prosenttia kokee vaikutusmahdollisuutensa koulussa hyväksi. Myös nuorten kokemus yksinäisyydestä on melko yleistä: noin joka kuudes nuori kokee usein yksinäisyyttä ja noin joka kymmenes kertoo, ettei hänellä ole yhtään läheistä ystävää. 8.–9. luokan oppilaiden elintapojen haasteista mainitaan nuorten liikkumattomuus. Kyseisestä ryhmästä vain 17–25 prosenttia liikkuu vapaa-ajalla vähintään tunnin päivässä ja vain noin joka neljäs harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan tunnin viikossa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2023)

Osallisuuden puute liittyy vahvasti nuorten syrjäytymiseen, joka on viime vuosina lisääntynyt ilmiö. Tämä liittyy usein tilanteeseen, jossa nuori jää koulutuksen, työelämän tai yhteiskunnallisen osallistumisen ulkopuolelle. THL:n sivuilla julkaistun artikkelin mukaan noin 3–10 prosentille on kasautunut syrjäytymisen riskitekijöitä. Syrjäytymiselle on monia erilaisia altistavia tekijöitä, kuten heikko tuki koulutukseen, mielenterveyden ongelmat, sosiaalisten suhteiden puute tai vaikeudet päästä yhteiskunnan palveluiden piiriin. Myös kiusatuksi tuleminen, syrjintä ja muut eriarvoisuuden muodot voivat aiheuttaa ulkopuolisuuden tunnetta, heikentää hyvinvointia ja lisätä syrjäytymisen riskiä. (Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos, 2023)

Nuorisobarometrien mukaan suomalaisten nuorten huoli tulevaisuudesta on lisääntynyt viime vuosina. Epävarmuutta aiheuttavat erityisesti työelämän muutokset, taloudellinen tilanne sekä laajemmat yhteiskunnalliset ja globaalit kriisit. Monet nuoret kokevat epävarmuutta omista mahdollisuuksistaan rakentaa vakaata tulevaisuutta. Tutkimus kertoo, että työn saanti aiheuttaa nuorille eniten paineita. Jopa 70 prosenttia kokee paineita työllistymisestä ja 50 prosenttia kokee asiasta epävarmuutta ja turvattomuutta. Työllistymiseen liittyvät huolet liittyvät erityisesti siihen, riittäkö osaaminen työmarkkinoilla ja löytyykö koulutukseen vastaavaa työtä. Myös pätkätyöt, kilpailu työpaikoista ja työelämän vaatimusten kasvu lisäävät epävarmuuden kokemuksia. (Nuorisotutkimusseura, 2026)

MIELI Suomen mielenterveys ry:n raportin kirjoittaneen Panu Pihkalan mukaan nuoret ihmisryhmänä ovat erityisen altistuneita huoleen ilmastonmuutoksesta, jota kutsutaan yleisesti ilmastoahdistukseksi. Ilmastoahdistuksessa on kyse vaikeista tunteista liittyen lisääntyviin ympäristöongelmiin ja niiden vaikutuksista tulevaisuudessa. Ilmastoahdistus voi aiheuttaa vaikeaa psyykkistä oireilua, kuten unihäiriöitä, mielialaan liittyviä masennus-, pelko-, ja ahdistuneisuustiloja, levottomuutta ja lamaantumista. (Pihkala, 2019, ss. 4, 10)

Ilmastoahdistus ja sen aiheuttama oireilu koskee erityisesti nuoria, sillä ilmastonmuutoksen vaikutukset uhkaavat ja rajaavat nimenomaan nuorten tulevaisuutta. Huolta koetaan erityisesti turvallisuudesta, luonnon tilasta ja yhteiskunnan kyvystä hillitä ilmastomuutosta. Nuoret ovat ylipäättään haavoittuvassa asemassa siitä syystä, että nuorten psyykkinen kapasiteetti on vielä kehittymätön. Tämän takia ilmastoahdistuksen aiheuttamia vahvoja pelon ja epävarmuuden tuntemuksia yhdessä muun tulevaisuuteen liittyvän stressin lisäksi voi olla erityisen vaikea käsitellä. (Pihkala, 2019, ss. 10, 11)

Samalla ilmastoahdistus voi kuitenkin lisätä halua toimia ympäristön hyväksi ja vaikuttaa yhteiskunnallisiin asioihin. Tämän takia ilmastoahdistukseen ei tule reagoida sairautena tai ylipäättään tilana, joka tulisi poistaa, vaan voimavarana. Vaikeat tunteet on syytä kohdata asianmukaisesti ja rakentavalla tavalla. Eräs tällainen tapa on ohjata tunteet mahdollisuuksiin vaikuttaa ympäristöön liittyviin kysymyksiin ja olosuhteisiin. (Pihkala, 2019, s. 13)

2.2 Osallistamisen tärkeys

Osallistaminen tarkoittaa toimintatapoja, joiden avulla yksilöt, ryhmät tai yhteisöt otetaan mukaan heitä koskevien asioiden suunnitteluun, päätöksentekoon, toteutukseen ja arviointiin. Osallistamisessa oleellisinta on se, että ihmisillä on mahdollisuus vaikuttaa asioihin, jotka liittyvät heidän omaan elämäänsä, työhönsä tai ympäristöönsä. Toiminnan keskeinen tavoite on se, että osallistaminen parantaa toimintojen ja palveluiden laatua ja edistää yksilöiden tunnetta yhteisöllisyydestä ja vaikutusmahdollisuudesta. (Topaasia, 2024)

Nuorten osallisuudessa korostuu se, että nuori kokee tulevansa kuulluksi, arvostetuksi ja osaksi yhteisöä. Kun nuorille tarjotaan mahdollisuuksia osallistua, vaikuttaa ja tulla kohdatuksi yksilöllisesti, heidän hyvinvointinsa ja yhteiskuntaan kiinnittymisensä vahvistuvat. Osallistaminen on tärkeää erityisesti nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä, varhaisen tuen saamisessa ja eri toimijoiden välisessä yhteistyössä nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2023)

Osallisuus on myös lapsen oikeuksien yleisperiaate. YK:n eli Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeuksien sopimus korostaa osallisuuden merkitystä kaikissa lasta koskevissa asioissa. Erityisesti artikla 12, jonka mukaan lapsella on oikeus ilmaista näkemyksensä kaikissa häntä koskevissa asioissa, ja nämä näkemykset on otettava huomioon lapsen iän ja kehitystason mukaisesti. (Lapsenoikeudet, n.d.)

Myös suomalainen lainsäädäntö velvoittaa edistämään lasten ja nuorten osallisuutta sekä vaikutusmahdollisuuksia. Perustuslain 6 §:n 3 momentin mukaan lapsia tulee kohdella tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heille on turvattava mahdollisuus vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti. Kuntalain 22 § (410/2015) edellyttää kuntalaisten ja palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Nuorisolain 24 §:n (1285/2016) mukaan nuorille tulee järjestää mahdollisuus osallistua ja heitä on kuultava

heitä koskevista asioista. Lisäksi perusopetuslain 47 a § (628/1998) velvoittaa edistämään oppilaiden osallisuutta ja mahdollisuuksia osallistua koulun toimintaan ja kehittämiseen. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2023)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Edistääkö toiminta osallisuutta? 24 apukysymystä - artikkelin (2025) mukaan osallisuutta voidaan tarkastella kolmen keskeisen osa-alueen kautta: osallisuus omassa elämässä, osallisuus yhteisöissä ja vaikuttamisen prosesseissa sekä osallisuus yhteisestä hyvästä. Saman artikkelin mukaan osallistamisen keskeinen periaate on, että toiminnan tulee olla aidosti osallistavaa eikä pelkästään muodollista. Tämä tarkoittaa, että yksilöllä on todellinen mahdollisuus tulla kuulluksi, vaikuttaa päätöksentekoon ja osallistua toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Lisäksi osallistamisen tulee huomioida yksilöiden erilaiset lähtökohdat ja tarpeet, jotta myös heikoimmassa asemassa olevien osallistuminen mahdollistuu.

Nuorten akatemia -sivulla oleva opas, Nuoret mukaan! Yhteiskehittämisen opas kunnille ja kaupungeille -julkaisu (2024), käsittelee vinkkejä ja työkaluja kunnille ja kaupungeille nuorten osallistamisen vahvistamiseksi. Opas on tuotettu Osallisuuden osaamiskeskus 2020–2023 -hankkeen kokemuksen ja tulosten perusteella. Julkaisussa korostetaan hankkeiden ja kokeilujen tärkeyttä, jotka suoraan antavat nuorelle tilaisuuden ideoida, suunnitella ja organisoida itse heidän elinympäristöjään. Opas kertoo, kuinka yhteiskehitystyöpajat ovat olleet hyödyllisiä nuorille kuin myös päättäjille.

Yhteiskehittämisellä tarkoitetaan oppaassa toimintaa, jossa erilaiset ryhmät ideoivat ja työstävät yhdessä tavoitteiden saavuttamiseksi ja uusien ratkaisujen löytämiseksi. Julkaisussa on kokeiltu nuorten ja viranhaltijoiden yhteiskehittämispajoja, jotka saivat hyvää palautetta. Nuorista 80 prosenttia koki, että tilaisuus rohkaisi ilmaisemaan mielipiteitä ja 82 prosentilla vastanneista oli halu osallistua samanlaiseen tilaisuuteen uudelleen. Palautteista tuli myös ilmi, kuinka pajat avarsivat luottamushenkilöiden, viranhaltijoiden ja muiden kunnan työntekijöiden kuvaa nuorten osallistamisesta ja miten työtapo voi parantaa heidän työtään. 87 prosenttia sai valmiuksia nuorten osallistamiseen, 94 prosenttia sai uusia ideoita omaan työhönsä sekä 91 prosenttia innostui jostain uudesta tavasta toimia. Voidaan todeta, että tätä kautta nuorten osallistaminen helpottaa päättäjien työtä parantaa nuoriin liittyviä tiloja, palveluja ja muita toimintoja. (Nuorten akatemia, 2024)

Sen lisäksi, että osallistaminen on nuorten perusoikeus, nuorten hyvinvointia parantavaa ja yhteiskunnallisesti tärkeää, se kehittää myös monia taitoja. Erityisesti vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja, kriittistä ajattelua ja vastuullisuutta. Nämä ovat tärkeitä nuoren toimijuuden

ja pärjäämisen tunteen kasvattamiseen. Taidot ovat myös oleellisia jokaiselle yhteiskunnan jäsenelle, esimerkiksi koulu- ja työmaailmassa. (”Nuorisoalan EU-ohjelmat vahvistavat nuorten taitoja aktiivisina kansalaisina ja kriittisinä ajattelijoina”, 2025)

2.3 Nuoret ja työturvallisuus

Työllistyminen tarjoaa nuorille mahdollisuuden tutustua työelämään ja kehittää käytännön taitoja. Alaikäisen työllistäminen edellyttää kuitenkin erityistä huolellisuutta, sillä nuoria työntekijöitä koskee oma lainsäädäntönsä. Keskeisenä tavoitteena on turvata nuoren terveys, kehitys sekä koulunkäynnin ensisijaisuus. Tässä tilanteessa varsinkin perehdytys ja ohjaus ovat tärkeitä. (Työsuojelu, n.d.)

Tässä opinnäytetyössä käsitellään nuorten työturvallisuutta viheralan näkökulmasta. Alalla sopivaa työtä alaikäisille on esimerkiksi puutarhanhoidossa, maisemahoidossa ja kunnossapitotehtävissä. Alaikäisille soveltuvia työtehtäviä ovat tyypillisesti kevyet ja ohjatut tehtävät, kuten taimien käsittely ja istutus, kitkentä, kasvien kastelu ja muu hoito sekä piha-alueiden siistiminen. Maanrakennustöissä alaikäiselle sopii esimerkiksi kevyt lapiointi- ja haravointityö sekä kasvualustan ja katemateriaalin levittäminen ja tasoittaminen. Alaikäinen voi olla myös mukana kokeneen työntekijän työssä avustavissa tehtävissä, esimerkiksi kevyiden työvälineiden kantamisessa ja huollossa. (Työsuojelu, n.d.)

Sen sijaan vaaralliset tai raskaat työtehtävät, kuten moottoroitujen työkoneiden (esimerkiksi moottorisahan tai raivaussahan) käyttö, raskaiden kuormien käsittely tai kemikaalien käyttö, eivät lähtökohtaisesti sovellu alaikäisille työntekijöille. 16 vuotta täyttäneet voivat käyttää joitakin moottorikäyttöisiä koneita, kuten ruohonleikkuria ja siimaleikkuria. Tämä on kuitenkin määritelty vaaralliseksi työksi, joten ennen työn aloittamista työnantajan täytyy ilmoittaa vaarallisesta työstä Lupa- ja valvontaviraston työsuojeluosastolle. (Työsuojelu, n.d.)

Nuorten työntekijöiden työaikaa säädellään erityisillä määräyksillä, joiden tavoitteena on turvata alaikäisten jaksaminen, terveys ja koulunkäynnin ensisijaisuus. Alle 15-vuotiaan työntekijän työaika saa loma-aikana olla enintään seitsemän tuntia vuorokaudessa ja 35 tuntia viikossa. Työaika on sijoitettava pääsääntöisesti kello 8–20 välille, mutta työn järjestämiseen liittyvistä painavista syistä työ voidaan sijoittaa myös kello 6–20 väliseen aikaan. Lisäksi alle 15-vuotiaalle on turvattava vähintään 14 tunnin pituinen keskeytymätön vuorokausilepo. (Työsuojelu, n.d.)

15 vuotta täyttäneiden nuorten osalta loma-aikana noudatetaan pääosin samoja työaika-rajajoja kuin täysi-ikäisillä työntekijöillä, kuitenkin erityisin rajoituksin. Vuorokautinen työaika saa olla enintään yhdeksän tuntia ja viikoittainen työaika enintään 48 tuntia. Työaika tulee sijoittaa kello 6–22 välille, mutta tietyin edellytyksin, kuten kaksivuorotyössä, työvuoro voi jatkua kello 24:ään asti. Loma-aikana myös lepoajoista on huolehdittava. 15 vuotta täyttäneelle nuorelle on annettava vähintään 12 tunnin vuorokausilepo. Mikäli työpäivä ylittää neljä tuntia ja 30 minuuttia, työntekijälle on annettava vähintään 30 minuutin pituinen lepoaika. Lisäksi viikoittaisen vapaa-ajan tulee olla yhtäjaksoisesti vähintään 38 tuntia. (Työsuojelu, n.d.)

Alaikäisen työntekijän kanssa tulee huomioida myös samat henkilösuojaimeet, kuin muilla saman työn työntekijöillä. Jos on riski esimerkiksi päähän tippuvista oksista, niin kuuluu käyttää suojakypärää. Jos työssä käsitellään moottoroituja työvälineitä tai tehdään muuta melua aiheuttavaa, tulee alaikäisen käyttää kuulosuojaimia. Joissain tilanteissa voi olla tarpeellista käyttää suojalaseja ja kasvosuojaimia. Esimerkiksi oksia käsiteltäessä on riski, että oksat osuvat silmiin. Pölyiset olosuhteet voivat vaatia hengityssuojainta. Erityisen tärkeät ovat suojakäsineet, säähän ja työhön sopiva suojavaatetus ja turvajalkineet. Kun työnantaja huomioi alaikäistä työntekijää koskevat säädökset ja viheralan erityispiirteet, voidaan tarjota nuorelle turvallinen ja positiivinen ensikosketus työelämään. (Työsuojelu, n.d.)

Henkilösuojaimeet ovat olennainen osa viherrakentamisen työturvallisuutta. Niiden avulla voidaan ehkäistä tapaturmia ja vähentää työstä aiheutuvia terveysriskejä. Työnantajan vastuulla on huolehtia suojainten hankinnasta, käytön opastamisesta ja valvonnasta. Erityisesti alaikäisten työntekijöiden kohdalla suojainten oikea käyttö on keskeinen tekijä turvallisen työskentelyn varmistamisessa. (Työsuojelu, n.d.)

3 Rahoitusmallit

Viheralan hankkeet voivat käsittää monia eri aiheita ja teemoja, mistä erilaiset tahot voisivat olla kiinnostuneita. Yksi teema on nuoriin liittyvä työ. Esimerkiksi osallistamisen kehitys, liikunnan lisääminen ja tietoisuuden lisääminen kestävästä ja luontopohjaisista rakenteista, biodiversiteetistä ja ympäristöongelmista. Toinen aihekokonaisuus käsittelee viheralan kehittämistä ja vetovoiman parantamista.

Nämä aiheet yksittäisesti tai kokonaisuutena voivat kohdata hyvin kuntien, kaupunkien ja näistä erillään olevien organisaatioiden intressejä. Nämä ovat oleellisia keinoja saada projektille rahoitusta. Opinnäyteyössä käsitellään Helsinkiä pääasiallisena esimerkkinä hankkeen toteutukseen ja rahoitusmahdollisuuksien tutkimiseen, joten seuraavat rahoitusmallit ovat suunniteltu toimivan kyseisellä alueella.

3.1 Kaupungin rahoittamiskeinot esimerkkikohteen puitteissa

Jokaisen kunnan organisaatio ja strategia toimii eri lailla. Kuitenkin, kun saadaan tietää, kuinka pilotointi toimisi Helsingissä voidaan samankaltaisia rahoituskeinoja käyttää vastaavasti myös muissa kohteissa. Seuraavan kaltaiset Helsingin kaupungin tavat rahoittaa hankkeita ovat haettu Helsingin kaupungin virallisilta sivuilta.

Helsingin kaupungin hankinnoissa toimitaan hankintalainsäädännön ja kaupungin omien hankintaohjeistusten mukaisesti. Tässä tilanteessa hankintalain kynnysarvot ylittävät hankinnat kilpailutetaan hankintalain mukaisesti. Pienhankinnat ovat hankintoja, joiden arvo jää alle kansallisen kynnysarvon, joka tavaroille, palveluille ja suunnittelukilpailuille on 60 000 euroa ja rakennusurakoille 150 000 euroa (Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016 § 25). Tällöin hankintaan ei sovelleta hankintalakia, vaan se voidaan toteuttaa kevennetyillä menettelyillä, esimerkiksi siten, että kilpailutus voidaan tehdä avoimesti tai palvelu voidaan hankkia suoraan soveltuvimmalta toimittajalta. (Helsingin kaupunki, n.d.)

Nuorten hankkeiden toteuttamiseen on mahdollista hakea julkista rahoitusta esimerkiksi Helsingin kaupungin nuorisopalveluiden kautta. Yksi keskeinen rahoitusmuoto on nuorten toimintaryhmille suunnattu projektiavustus, niin sanottu ”Sponssi”, jonka tarkoituksena on tukea nuorten omaehtoista toimintaa. Projektiavustusta voidaan myöntää erilaisiin nuorten itse suunnittelemiin ja toteuttamiin hankkeisiin, kuten tapahtumiin, kulttuuriprojekteihin, harrastustoimintaan tai yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen liittyviin projekteihin. Keskeistä on, että toiminta on nuorten omaa ja kohdistuu myös laajempaan nuorten joukkoon. (Nuorten Helsinki, n.d.)

Tätä kautta rahoitusta voidaan käyttää esimerkiksi materiaalien hankintaan, tilojen ja välineiden vuokraamiseen sekä palveluiden ostamiseen. Rahoitusta ei myönnetä esimerkiksi palkkakuluihin tai voittoa tavoittelevaan toimintaan. Helsingin kaupungin nuorisopalveluiden myöntämässä nuorten toimintaryhmien projektiavustuksessa

yksittäiselle hankkeelle voidaan myöntää enimmillään noin 3 000 euroa, vaikka tyypillisesti myönnetyt summat ovat tätä pienempiä. (Nuorten Helsinki, n.d.)

Lisäksi kaupunki myöntää erilaisia toimiala- ja kohdeavustuksia, joita voidaan hakea esimerkiksi kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalta. Näitä avustuksia voidaan myöntää hankkeisiin, jotka edistävät kaupunkilaisten hyvinvointia, liikkumista ja yhteisöllisyyttä, kuten ulkoilualueiden kehittämiseen tai aktivoivaan toimintaan. (Helsingin kaupunki, n.d.)

Näiden avustusten suuruus vaihtelee hankekohtaisesti, eikä niille ole yhtä kiinteää enimmäissummaa. Avustukset voivat olla pienimuotoisissa projekteissa muutamien satojen eurojen suuruisia, kun taas laajemmissa kehittämishankkeissa rahoitus voi nousta useisiin tuhansiin tai jopa kymmeneen tuhansiin euroihin. (Helsingin kaupunki, n.d.)

3.2 Kaupungin avustusten ehdot ja eettiset kumppanuusperiaatteet

Helsingin kaupungin myöntämät avustukset ovat harkinnanvaraisia ja perustuvat kaupungin yhteisiin avustusohjeisiin ja toimialakohtaisiin kriteereihin. Avustusten saajien tulee noudattaa kaupungin yleisohjeita, avustuskohtaisia ehtoja ja toimia hakemuksessa esitetyn suunnitelman mukaisesti. Lisäksi avustuksen käyttöä tulee seurata ja raportoida kaupungille sovittujen käytäntöjen mukaisesti. (Helsingin kaupunki, n.d.)

Avustustoimintaa ohjaavat myös Helsingin kaupungin eettiset kumppanuusperiaatteet, joihin avustuksen saajat sitoutuvat hakiessaan rahoitusta. Periaatteiden keskiössä ovat osallisuuden, luottamuksen ja yhdenvertaisuuden edistäminen sekä turvallisuuden ja hyvinvoinnin tukeminen. Lisäksi toiminnassa korostuvat kestävä kehityksen edistäminen kuin myös vastuullinen ja avoin hallintotapa. (Helsingin kaupunki, n.d.)

Kumppanuus nähdään vastavuoroisena ja luottamukseen perustuvana yhteistyönä, jossa toimijoilla on yhteiset tavoitteet. Kaupunki edellyttää, että yhteistyökumppanit toimivat näiden periaatteiden mukaisesti ja puuttuvat mahdollisiin epäkohtiin. Toiminta, joka on ristiriidassa eettisten periaatteiden kanssa, voi estää avustuksen myöntämisen tai yhteistyön jatkumisen. (Helsingin kaupunki, n.d.)

3.3 Muita rahoituspolkuja esimerkkialueella

Hankkeilla voi olla myös muita rahoituskeinoja kuin kaupunki tai kunta ja keinot voivat kattaa hanketta kokonaan tai osittain. On mahdollista, että hanketta voisi rahoittaa monta tahoa samanaikaisesti, esimerkiksi osittainen rahoitus kaupungin ja jonkun muun tahon välillä. Seuraavana on listattu joitakin organisaatioita, jotka voivat Helsingin alueella olla kiinnostuneita rahoittamaan hankkeita tai avustaa hankkeiden ja palveluiden ostossa.

Suomessa olevat valtion tahot voivat avustaa esimerkiksi kuntia, säätiöitä ja yhdistyksiä kehittämään toimintaansa, kuten nuorisopalveluita. Eräitä valtion julkisia hanke- ja investointiavustuksia tarjoavia tahoja ovat Opetus- ja kulttuuriministeriö, Lupa- ja valvontavirasto sekä Ympäristöministeriö. Lupa- ja valvontavirasto tarjoaa esimerkiksi hankeavustusta nuorisotalon alueellisen ja paikallisen toiminnan kehittämiseen vuonna 2026. (Haeavustuksia, n.d.)

Avustusta voi saada myös Ympäristöministeriöltä. Ministeriön avustukset kohdistuvat erityisesti hankkeisiin, jotka tukevat luonnon monimuotoisuutta, ympäristönsuojelua, kiertotaloutta ja rakennettua ympäristöä koskevaa kehittämistä. Avustuksia voidaan myöntää esimerkiksi kunnille, järjestöille, yhdistyksille ja muille toimijoille erilaisiin kehittämis-, kokeilu- ja investointihankkeisiin. (Ympäristöministeriö, n.d.)

Suomessa toimii monia säätiöitä, jotka yleisesti avustavat, rahoittavat ja tarjoavat apurahaa omien periaatteidensa mukaiseen toimintaan. Eräs merkittävä Suomessa toimiva säätiö on Koneen Säätiö. Säätiön tavoitteena on edistää vapaata tutkimusta ja luovaa työskentelyä, varsinkin ekososiaalisen sivistyksen näkökulmasta. Tällä tarkoitetaan ajatusta vastuullisesta toiminnasta ihmisiä, yhteiskuntaa ja ympäristöä kohtaan. Koneen Säätiön rahoitusta voi hakea vuosittaisessa yleishaussa ja erilaisissa teemakohtaisissa ohjelmissa ja rahoituksen määrä on hankekohtainen. (Koneen Säätiö, n.d.)

Alfred Kordelinin säätiö myöntää vuosittain apurahoja tieteen, taiteen, kulttuurin ja kansanvalistuksen hankkeisiin. Apurahoja haetaan säännöllisesti järjestettävissä hauissa, erityisesti tammikuussa, jolloin myönnetään suurten kulttuurihankkeiden rahoitusta että pienempiä paikallisia apurahoja. Suurten hankkeiden rahoitus voi olla 100 000–300 000 euroa, kun taas pienemmät apurahat vaihtelevat muutamista sadoista euroista useisiin tuhansiin euroihin. (Alfred Kordelinin säätiö, n.d.)

Maj ja Tor Nesslingin säätiö rahoittaa ympäristötutkimusta ja kestävyyttä edistäviä hankkeita. Sen keskeinen tavoite on edistää kestävyysmurrosta, jolla tarkoitetaan siirtymää yhteiskuntaan, joka toimii planeetan ekologissa rajoissa. Säätiön rahoituksen hakemiseen on kolme erilaista väylää, yleinen rahoitushaku, pienhaku ja teemahaku. Yleinen rahoitushaku sisältää väitöskirja-, postdoc-tutkimuksien ja tutkimukseen painottuvien hankkeiden rahoittamisen, kun taas pienhaku on suunnattu mille tahansa kansalaisyhteiskunnan toimintaan, joka edistää kestävyysmurrosta. Pienhaussa on mahdollista hakea maksimissaan 10 000 euroa. (Maj ja Tor Nesslingin säätiö, n.d.)

Suomen Kulttuurisäätiö on säätiö, joka tukee erityisesti taidetta, tiedettä, kulttuuria, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Säätiö toimii valtakunnallisesti keskusrahaston kautta ja alueellisesti 17 maakuntarahaston avulla. Tämä mahdollistaa rahoituksen kohdentamisen laajoihin kansallisiin hankkeisiin että paikallisiin projekteihin. (Suomen Kulttuurirahasto, n.d.)

Jenny ja Antti Wihurin rahasto on suomalainen säätiö, jonka tavoitteena on edistää yhteiskunnan hyvinvointia rahoittamalla tiedettä, taidetta ja muuta yhteiskunnallista toimintaa, kuten koulutukseen ja kestävyysliittymiä projekteja. Säätiöllä on yleinen apurahahaku ja lisäksi se ylläpitää tutkimuslaitosta, tekee yhteistyötä muiden säätiöiden kanssa ja jakaa palkintoja ja lahjoituksia. Säätiö järjestää apurahahaun aina keväisin ja apuraha voi hakea yksityishenkilöt, työryhmät, yhteisöt ja organisaatiot. Apurahaa myönnetään vuodeksi kerrallaan. (Jenny ja Antti Wihurin rahasto, n.d.)

4 Seikkailupolku-palvelukonsepti

Seikkailupolku-projekti on hankekonsepti, jossa on tarkoitus osallistaa peruskoulun yläasteella tai muun nuorisotyön yhteydessä olevia nuoria yhteisesti käytettävän ulkoilualueen toteuttamisessa alusta loppuun saakka. Konseptissa on otettu huomioon se, että nuoret voivat tuoda esille omat ideat, tarpeet ja toiveet, joiden pohjalta voidaan asiantuntijoiden johdolla toteuttaa nuorille sopiva ulkoilualue. Se voi käsitellä liikuntaa, oleskelua tai taidetta riippuen nuorten taidoista, osaamisesta ja tahdosta. Kaikki Seikkailupolun-hankekonseptia koskeva sisältö perustuu kyseisen hankkeen kanssa työskentelevien asiantuntijajaritysten jakamaan sisältöön.

Opinnäytetyössä käsitellään Seikkailupolku-hanketta tarvittaessa esimerkkikohteen puitteissa mahdollisena pilotointina ja otetaan huomioon hankkeen monistettavuus muualla

isommassa ja pienemmässä mittakaavassa. Palvelusta on tehty pohjustavaa markkinointia ja otettu selvää minkälaisen vastauksen se saa mahdolliselta asiakaskunnalta. Hankkeesta toteutetaan opinnäytetyössä myös markkinointiin ja muuhun esittelyyn sopiva materiaali, josta saa selkeän kuvan palvelukonseptin vaiheista.

Esimerkkikohteena on toiminut Helsingin Itäkeskuksen koulu, sillä Seikkailupolku-hanketta on suunniteltu kyseiseen kohteeseen. Kohteessa on tapahtumassa rakennuksien saneerausta ja ulkoilualueiden uudistamista, jonka yhteydessä on suunniteltu Seikkailupolku-hankkeen toteuttamista osana muuta piha-aluetta. Koulurakennuksien saneeraus on tarkoitus olla valmiita vuosina 2027–2028, jonka jälkeen tapahtuu ulkoilualueiden rakentaminen.

4.1 Osallistujat ja roolit

Pihaus Oy, Maisemasuunnittelu Oivallus Oy ja Nomaji maisema-arkkitehdit Oy ovat Seikkailupolku-palvelun toteuttavat asiantuntijayritykset. Pihaus Oy on Riihimäellä toimiva yritys, joka tarjoaa neuvontaa, suunnittelua, hoitoa sekä rakentamista yksityisille ja julkisille asiakkaille. (Pihaus, n.d.) Maisemasuunnittelu Oivallus Oy on pääkaupunkiseudulla ja Päijät-Hämeessä sijaitseva erilaista vihersuunnittelua tarjoava yritys (Maisemasuunnittelu Oivallus Oy, n.d.). Nomaji maisema-arkkitehdit Oy on suunnittelutoimisto Helsingissä, mikä tarjoaa suunnittelu- ja asiantuntijapalveluita (Nomaji maisema-arkkitehdit, n.d.).

Maisemasuunnittelu Oivallus Oy:itä Johanna Jaskari-Halonen on hankkeen ideoija, pää toteuttaja ja projektivastaava. Hän vastaa markkinoinnista ja nuorille pidettävien työpajojen sisällöstä ideoinnin, suunnittelun ja maataiteen osalta. Pihaus Oy toimii hankkeen rakentamisen konsulttina. Työn kuvaan kuuluu rakentamisen työpajat sekä toteutuksesta vastaaminen. Nomaji maisema-arkkitehdit Oy vastaa alueen yleis- ja toteutussuunnittelusta ja asiakassuhteista.

Hanke yhdistää kolme eri viheralan yritystä, joista jokainen saa työskennellä oman erikoisosaamisen ja kiinnostuksen alueella. Jokainen näistä hyötyy myös palvelukonseptin onnistumisesta taloudellisesti. Palvelua kehitetään yhteisvoimin, jonka on tarkoitus parantaa kyseisten yritysten yhteistyötä vastaisuudessa ja edistää viheralalla verkostoitumista yleensä.

Verkostoitumisella tarkoitetaan ihmisten, ryhmien tai organisaatioiden välisten suhteiden ja yhteistyön rakentamista sekä ylläpitämistä. Se on tärkeää, koska sen avulla voidaan

yhdistää eri ihmisten tietoa ja osaamista. Verkostot mahdollistavat uuden tiedon nopean saamisen, ideoiden kehittämisen ja ongelmien ratkaisemisen yhdessä. (Rongas & Honkanen, 2016)

4.2 Hankeidean sisältö

Hankkeen tavoite on luoda toistettava palvelukonsepti, jossa nuoret pääsevät suunnittelemaan ja toteuttamaan mieleisensä ulkoilualueen ammattisuunnittelijoiden ja -rakennuttajien ohjauksessa. Ulkoilualue voi olla esimerkiksi liikunta-alue, maataidekohde tai nuorten oleilupaikka. Tässä nuoret saavat mahdollisuuden kohdistaa suunnitteluun myös ympäristökysymyksiin ja luonnon monimuotoisuuteen liittyviä huomioita ja toiveita. Rakenteet on tarkoitus tehdä kestävän kehityksen periaatteet huomioiden, esimerkiksi kierrätys- ja luonnonmukaisin materiaalein ja ottaen huomioon yhteisöllisyyden ja luonnon monimuotoisuuden kehittämisen.

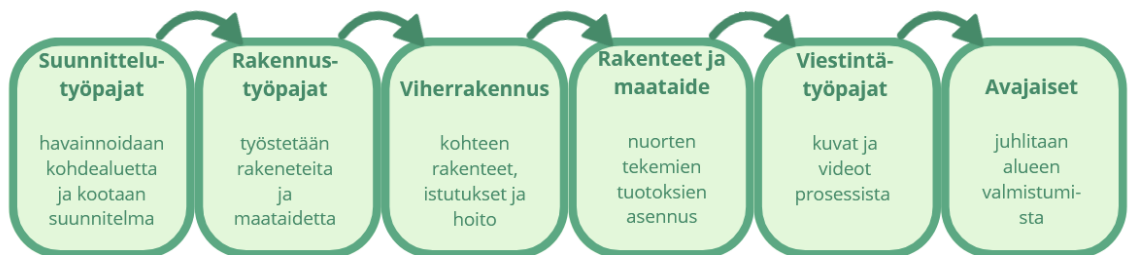
Hanke sopii varsinkin paikkoihin, jossa ollaan suunnittelemassa nuorten ulkoilualueiden rakentamista tai saneerausta, jolloin projekti voidaan integroida osaksi muuta viherrakentamista. Tässä tilanteessa muu viheralueen rakentamiseen kuuluva kilpailutus ja hankinta tehdään Seikkailupolusta erikseen, mutta projekti olisi kuitenkin huomioitu suunnittelussa ja ulkoilualueen toimintojen jaossa.

Hanke on myös toteutettavissa omana kokonaisuutenaan, jos kohteessa on tarvetta ulkoilualueen uudistamiselle tai oppilaille on erityinen tarve tietynlaiselle toiminnolle. Tarpeesta ja kohteen tahon intresseistä riippuen voidaan hanke suorittaa yksittäisenä tai toistuvana kokonaisuutena. Tämä tarkoittaa sitä, että yksittäisenä voidaan tehdä kerran Seikkailupolku-hankkeen toteutus, jonka lopputuloksena on valmis ulkoilualue. Toistuvana kokonaisuutena voidaan toteuttaa hanke useammalle ikäluokalle, jotta voidaan saada useamman ikäryhmän tuotos Seikkailupolun kohdealueelle.

Toteutus suunnitellaan aina kohteeseen sopivaksi. Ohjattuja työpajoja voi määrällisesti olla hieman eri verran riippuen budjetista ja mahdollisuuksista integroida hanketta koulutyöhön tai muuhun nuorten ympäristöön. Hanke voidaan kuitenkin toteuttaa myös muussa ympäristössä kuin koulussa, esimerkiksi seurakunnan, nuorisotyön tai liikuntayhteisön sisällä. Hanke voidaan myös suunnata eri-ikäisille ja erilaisin sidosryhmin. Voi olla esimerkiksi tilanteita, joissa viheralan opiskelijoita voidaan ottaa mukaan hankkeeseen ”assistentin” rooliin maisema-arkkitehdin, pihasuunnittelijan, puutarhurin tai viherrakentajan

opinnoista. Projektilla on kuitenkin oheisen kuvan 1 mukainen perusrunko, jonka mukaisesti toteutus etenee. Myös liite 3 on Seikkailupolku-projektin vaiheista kertova kokonaisuus.

Kuva 1. Seikkailupolku-projektin vaiheet (Lilja Nissinen).

4.2.1 Suunnittelutyöpajat

Suunnittelutyöpajat ovat hankkeen ensimmäinen ohjattu vaihe. Työpajassa tutustutaan ja havainnoidaan aluetta, minne ulkoilualue toteutetaan. Havainnointia voi tapahtua ulkotiloissa, mutta muuten suunnittelupajat ovat sisätiloissa. Jos toteutus tehdään peruskouluopetuksessa, voi suunnittelu tapahtua esimerkiksi kuvaamataidon luokassa tai tietokoneluokassa. Seuraavaksi nuoret pääsevät ideoimaan tulevaa aluetta, jota tehdään yksilö- ja ryhmätyönä. Ideoinnissa otetaan huomioon varsinkin mittakaava, toteuttamisen mahdollisuudet ja saatavilla olevat kierrätysmateriaalit kaupungin, kunnan, koulun tai lähipiirin kautta. Jos tilanne sitä vaatii, tulee materiaalien kannalta tehdä selvitys käyttöturvallisuuden kannalta.

Ideoiden työstövaiheessa nuoret saavat laatia piirustuksia, pienoismalleja tai 3D-malleja. Tuotokset esitellään ja niistä pääsee keskustelemaan vapaasti, jonka jälkeen parhaimmista ideoista äänestetään. Asiantuntijat tekevät voittajaideoista yhteenvedon toimintojen, rakenteiden ja istutusten suhteen yhdeksi toimivaksi kokonaisuudeksi.

Tämän yhteydessä nuoret pääsevät seuraamaan asiantuntijan työtä suunnitelman suhteen. Esimerkiksi voidaan näyttää ammattilaisohjelmaa käyttäen suunnitelmaa karttana ylhäältä päin ja kolmiulotteisena mallina. Tarkoituksena on havainnollistaa sitä, miltä alue voisi näyttää valmiina ja oppilaat saavat tilaisuuden antaa palautetta.

4.2.2 Rakennustyöpajat

Rakentamisen työpajoja voidaan pitää esimerkiksi kuvaamataidon ja puukäsityön luokissa. Tässä vaiheessa on tarkoitus ohjatusti työstää tarkempia suunnitelmia ja ulkoilualueelle asennettavia rakenteita. Suunnitelmat voi käsitellä leikkauskuvia istutuksista, rakenteista ja toiminnoista oppilaille mieleisellä tavalla.

Tässä työvaiheessa on myös tarkoitus valmistaa rakenteita ja maataidetta mahdollisimman pitkälle työlle sopivassa sisätilassa. Tässä vaiheessa on tarkoitus käyttää hyödyksi luonnosta kerättyjä ja kierrätettyjä materiaaleja, joita on edellisessä työvaiheessa etsitty. Luonnosta saadut materiaalit voivat olla esimerkiksi lehdet, oksat, risut, tukit, pöllit ja kivet.

4.2.3 Viherrakennus, rakenteet ja maataide

Kolmantena vaiheena on nuorten toteuttama viherrakentaminen ja esivalmistettujen rakenteiden ja taiteen asentaminen. Ensimmäisenä tapahtuu viherrakentamisen työt, mikä valmistaa alueen muille toiminnoille. Voi kuitenkin olla luontevaa, että tämän vaiheen kanssa samanaikaisesti asennetaan rakenteita ja taidetta. Viherrakentaminen on ulkokohteessa suoritettavaa pintojen, rakenteiden ja istutuksien tekemistä suurella todennäköisyydellä kesällä, joka on yleisintä rakentamisen aikaa. Vaiheesta voidaan tehdä selvitys kohteessa siitä, voivatko oppilaat suorittaa osan viherrakentamisesta kesätyönä tai työelämään tutustumisen jaksolla, jolloin heillä kertyisi työkokemusta ja he voisivat saada kesätyökorvauksen. Tarkoituksena on myös herättää nuorten kiinnostusta viheralasta, sillä hankkeen tärkeisiin aiheisiin kuuluu viheralan vetovoiman parantaminen.

Viheralalla on tällä hetkellä pula osaavista työntekijöistä. Varsinkin, kun ottaa huomioon tulevaisuudessa uhkaavat ympäristöongelmat, joiden vastaamiseen vaaditaan pystyvää työvoimaa ja erikoisosaamista. Useimmat alalle kouluttautuvat ovat aikuisia alanvaihtajia. Kouluttautujista vain 10 prosenttia on nuoria, jotka hakeutuvat alalle yhteishaun kautta. Aikuiskoulutustukien leikkauksien seurauksena saattaa uudelleen kouluttautuminen vaikeutua, eikä alalle tämän takia pääse sama määrä työntekijöitä kuin ennen. Tämän takia kannattaa panostaa tapoihin, jotka lisäävät tietoisuutta alasta ja alan vetovoimaa nuorten keskuudessa. (Viherympäristöliitto, 2024)

Voi olla mahdollista, että erilaisten lähtökohtien perusteella voidaan käyttää hyödyksi nuorten työkokemuksen kerryttämiseen ja nuorten palkkaamisen helpottamiseen suunniteltuja toimia. Esimerkiksi Kesäseteli on Helsingin alueella tapa avustaa nuorten

työllistämistä. Kesäseteli on kaupungin, nuorten ja yrittäjien yhteinen hanke. Se perustuu siihen, että kaupunki korvaa työnantajalle osan Kesäseteliin oikeutetun nuoren palkasta. Hankkeen on tarkoitus parantaa nuorten mahdollisuuksia saada työpaikka ja helpottaa yrittäjiä palkkaamaan nuoria. (Nuorten Helsinki, n.d.)

Vaatimukset Kesäsetelin saamiseen ja sen suuruuteen vaihtelevat riippuen sen tarjoamasta kunnasta tai kaupungista. Helsingin alueella Kesäseteliin on oikeutettu kaikki 9 ja TUVA-luokkalaiset sekä ammattikoulun tai lukion ensimmäisen vuoden opiskelijat. Helsingissä kaupunki korvaa 350 euroa nuoren palkasta työnantajalle, tämän ja työn täyttäessä tietyt käyttöehdot. (Nuorten Helsinki, n.d.)

4.2.4 Viestintätyöpajat

Viestintäpajassa oppilaat kokoavat projektin toteutuksesta kokonaisuuden haluamaansa muotoon. Tuotokset voivat olla esimerkiksi PowerPoint-esityksiä, videoita tai kuvakollaaseja. Materiaaleja voidaan ottaa prosessin aikana ja valmiista lopputuloksesta, ja niitä voidaan työstää esimerkiksi yhdessä äidinkielen opetuksen kanssa.

Materiaaleja voidaan tämän jälkeen julkaista yhteisölle tärkeissä viestintäkanavissa ja niistä voidaan muodostaa QR-koodeja, joita sisällyttää lopputuloksena syntyneen ulkoilun alueen yhteyteen. QR-koodit voivat esiintyä yksittäisinä kyltteinä alueella tai vaihtoehtoisesti ne voivat olla yhtenä tauluna alueella yhdistettynä kokonaisuutena. Jokaisen hankkeen toteutuksen kannalta täytyy tehdä selvitys parhaasta viestintätavasta. Näitä voi olla esimerkiksi sosiaalisen median kanavat, paikallisuutiset ja Helsingin Sanomien Nuoret-osio. Tämä tehdään, jotta voidaan tavoittaa mahdollisimman laaja joukko Seikkailupolku-projektin tiimoilta.

4.2.5 Avajaiset

Avajaiset ovat Seikkailupolku-projektin toteutuksen viimeinen vaihe. Avajaisissa juhlistetaan nuorten töitä ja ulkoilun alueen valmistumista. Tilaisuuteen voidaan kutsua mediaa, nuorten vanhemmat ja muita nuoria ja yhteistyötahoja. Tarkoituksena on esitellä Seikkailupolku-projektin lopputulos, jolla voi paikallisesti olla oma teemansa ja nimensä.

Avajaisissa voi olla myös ohjelmaa, kuten tarjoiluja, puheita ja palkintojen jakoa. Palkintoja voidaan jakaa ulkoilun aluetta tehneille nuorille erityisten taidonnäytteiden osalta yksittäisille

henkilöille tai ryhmälle. Keskeisenä ohjelmassa voi olla oppilaiden tekemä viestinnällinen materiaali prosessista.

4.3 Pohjustava vastaanotto

Hankkeeseen tarvitaan visuaalista kokonaisuutta, joka kokoaa selkeästi hankkeen vaiheita yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Tällainen on tuotettu opinnäytetyössä, jotta voidaan paremmin hahmottaa ja esitellä eteenpäin hankkeen toimintamallia. Projektiin kuuluu kuusi eri vaihetta, suunnittelutyöpajat, rakennustyöpajat, viherrakennus, rakenteet ja maataide, viestintätyöpajat ja avajaiset. (Liite 3)

Opinnäytetyössä otettiin myös yhteyttä asiantuntijayritysten keskeisiin asiakaskuntiin tiedon saamiseksi siitä, minkälaisia ajatuksia hanke herättää. Tarkoituksena on myös löytää kuntia, joiden kanssa voitaisiin lähteä valmistelevaan tulevaisuudessa projektin toteutuksia. Yhteydenottoja tehtiin asiantuntijayrityksien kohdekuntiin, yhteensä 22:een eri kuntaan, kunnan johtohenkilölle ja keskeisen yläkoulun rehtoreille. (Liite 1, 2) Lyhyessä viestipohjassa on käsitelty Seikkailupolku-projektia nimellä YoungGreenMakers, sillä kyseinen nimi on kuvaavampi nimitys hankkeelle. Näin tehtiin, jotta vastaanottajat saisivat mahdollisimman tiivistetyssä muodossa kaiken tarpeellisen tiedon projektista. Kohdekunnat pidetään opinnäytetyössä luottamuksellisena tietona yksityisyyden varmistamiseksi.

Vastauksia kunnan johtohenkilöiltä tuli 10 ja rehtoreilta 8. Pääasiassa vastaukset käsittelevät sitä, että resurssit ovat vähissä ja ettei kyseiseen hankkeeseen sopivaa määrärahaa tai rahoitusta ole tällä hetkellä käytettävissä tai tämä taho ei ole ainakaan sellaisesta tietoinen. Osalta tuli myös vastaus, ettei sopivaa kohdetta koulun läheisyydestä löydy. Vastauksissa toistuu kuitenkin laajasti kiinnostus hankkeeseen, projektin teemojen tärkeys ja ajankohtaisuus ja että hankeidea otetaan harkintaan, kun nuorten ulkoilualueita uudistetaan tulevaisuudessa. Joidenkin vastaajien kanssa suoritettiin varsinaisia henkilökohtaisia tiedonantoja puheluina.

Riihimäen kaupunginpuutarhuri Päivi Sundman kertoo hänen toimivaltansa alaisista alueista siten, että uudet hankkeet keskittyvät lähinnä nuorempien ikäluokkien ulkoilualueisiin kauempana peruskouluista. Hänen mukaansa siis nuorille sopiva osallisuutta mahdollistava alue ei juuri tällä hetkellä ole ajankohtainen. Tiedonannossa keskeistä oli myös projektin kehittämistä käsittelevät asiat.

Sundman näkee erityisenä haasteena työpajojen integroimisen koulutyöhön varsinkin aikataulutuksen näkökulmasta. Projektissa tulee kuitenkin ajoittaa yhteen oppilaiden koulutyö viheralueen rakennustöiden kanssa, mikä tarvitsee paljon suunnittelua. Sundman näkee hankkeen kuitenkin kunnianhimoisena ja kiinnostavana. (Henkilökohtainen tiedonanto, Sundman Päivi, puhelu, 16.3.2026)

Riihimäen Tilasuunnittelun palvelualueen suunnitteluarkkitehti Outi Jääskeläisen mukaan nuorten ja lasten ulkoilualueiden hankkeita on tulossa vuonna 2029–2030, jolloin Seikkailupolku-projektia voitaisiin ottaa osaksi hankekokonaisuutta. Jääskeläinen kertoo esittelyn mukaan hankeidean kiinnostavan ja koskettavan monia ajankohtaisia aiheita. Hänen kanssaan projektissa ollaan yhteydessä vielä tulevaisuudessakin. (Henkilökohtainen tiedonanto, Jääskeläinen Outi, puhelu, 20.3.2026)

Myös Kauniaisten yläkoulun rehtori Leena-Maija Niemi kertoi näkökulmastaan Seikkailupolku-projektiin. Hänen mukaansa Kauniaisten yläkouluun ei ole ajankohtaista hankkia ulkoilutilojen kehitystä, mutta ruotsinkieliseen sekä Kauniaisten ala-asteelle Seikkailupolku-hanke voisi tällä hetkellä sopia paremmin toteutettavaksi. Niemi kertoi myös, että opettajien työn puolesta maaliskuu- ja huhtikuu on vaikein aika suunnitella uusia oppimateriaaleja, jonka takia uudet sisällöt tulisi olla tiedossa noin vuotta aikaisemmin. Hänen mukaansa Seikkailupolku-hanke olisi kuitenkin aivan mahdollinen toteuttaa koulun näkökulmasta ja on aiheiltaan ja teemaltaan ajankohtainen, mielenkiintoinen ja tärkeä. (Henkilökohtainen tiedonanto, Niemi Leena-Maija, puhelu, 23.3.2026)

4.4 Rahoitustapojen vastaavuus Seikkailupolku-projektille

Rahoitusmallien sopivuudesta projektille on tässä opinnäytetyössä koottu taulukko (taulukko 1). Siitä voidaan todeta luvussa 3 käsiteltyjen rahoitusmallien näkökulmia kyseisten mallien vastaavuudesta projektille, rahoituksen mahdollinen määrä ja mitä rahoitus voi hankkeessa kattaa, jos asiasta on säädetty rajoituksia.

Vastaavuus voi vaihdella esimerkiksi projektin suuruuden, rahallisen arvon ja toimintamallien käytön perusteella. Yksittäisessä kohteessa voivat painottua erilaiset arvot ja teemat, joka vaikuttaa sopivimman rahoitustavan valitsemiseen. Esimerkiksi Ympäristöministeriön ja Maj ja Tor Nessilingin säätiön rahoitukset vaativat toteutuksessa laajempaa ympäristönäkökulmaa, minkä takia kyseistä aihealuetta kannattaa ottaa keskeisempään rooliin hankkeen toteutuksessa.

Taulukko 1. Rahoitusmallien sopivuus Seikkailupolku-hankkeelle (Lilja Nissinen).

Rahoitusmalli	Vastaavuus Seikkailupolku-hankkeelle	Rahoituksen mahdollinen määrä
Helsingin kaupungin hankinnat	Projektikoon mukaan voi sopia myös pienhankintojen piiriin.	Pienhankinnan kynnyksarvo tavaroille, palveluille ja suunnittelukilpailulle 60 000 €, rakennusurakoille 150 000 €
Helsingin kaupungin nuorisopalveluiden projektiavustus, "Sponssi"	Avustusta voidaan mahdollisesti hyödyntää materiaalien hankintaan, tilojen ja työkalujen vuokraamiseen ja palveluiden ostoon.	enimmillään 3 000 €
Helsingin toimiala- ja kohdeavustukset	Hanke voisi sopia työllisyyden lisäämisen tai ympäristöpalveluiden piiriin.	hankekohtainen
Opetus- ja kulttuuriministeriö, Lupa- ja valvontavirasto, Ympäristöministeriö	<p>Yleisesti hankkeen ostaja, esimerkiksi kunta, yhdistys tai säätiö, voi hyödyntää valtion avustuksia ja tukea.</p> <p>Tahot sopivat hyvin nuorisotoiminnan, osallisuuden parantamisen ja ympäristön kehittämisen aiheisiin.</p> <p>Hanke vastaa myös hyvin Ympäristöministeriön arvoja, kuten ympäristökasvatusta, viihtyisien elinympäristöjen kehittämistä, luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä ja</p>	hankekohtainen

	yhteisöllisyyden parantamista.	
Koneen Säätiö	Säätiön monet periaatteet kohtaavat hankkeen toimintatapoja, kuten yhteisöllisyyden parantaminen, ekososiaalinen sivistys ja innovatiivisuus.	hankekohtainen
Alfred Kordelinin säätiön rahoitus	Hanke voi sopia varsinkin taiteen, kulttuurin ja kansainvalistuksen aiheisiin.	hankekohtainen
Maj ja Tor Nesslingin säätiö	Hanke voisi sopia säätiön pienhaun piiriin. Hanke sopii hyvin kestävyysmurroksen arvoihin, mutta sei ei kuitenkaan painotu vahvasti tutkimukseen.	10 000 €
Jenny ja Antti Wihurin rahasto	Säätiö rahoittaa varsinkin vaikuttavia, innovatiivisia ja monialaisia hankkeita. Näihin arvoihin Seikkailupolku-hanke sopii hyvin.	hankekohtainen

5 Johtopäätökset ja pohdinta

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset käsittelevät nuorten osallistamista ja työturvallisuutta. Osallistamisesta hankittua tietoa sovellettiin hankkeen toimintamalleihin ja

työturvallisuudesta tehtiin tietokokonaisuus ottaen huomioon hankkeen kannalta oleelliset työtavat. Toinen tutkimuskysymys keskittyy Seikkailupolku-hankekonseptin kehittämiseen, jonka tuloksena tehtiin koottu rahoitusmallitaulukko, henkilökohtaisia tiedonantoja ja esittelymateriaali tulevaisuutta varten. (Liite 3) Rahoitusmallitaulukon sisältö on koottu parhaiten sopivista julkisesti saavutettavista olevista tahoista. Mahdollista on, että tämän kaltaisen hankkeen rahoitus voi olla mahdollista myös monilla muilla keinoilla, joita ei oppinäyteyön teon aikana saatu tietoon tai joille ei ole julkisesti saatavissa olevaa lähdettä.

Pohjustavat henkilökohtaiset tiedonannot osoittavat, että palvelukonsepti vaatii suunnittelua kohdekohtaisesti aikataulutuksen suhteen. Todennäköistä on, että kunnilta, jotka hankkeen toteutukseen lähtevät, vaaditaan erityistä kiinnostusta ja sitoutumista hankkeen prosessiin. Työssä tehty viestintä osoittaa kuitenkin kiinnostusta ja hankkeen teemojen ja tarkoituksen arvostusta. Kun hankkeesta on suoritettu ensimmäinen pilotti, voidaan todeta paremmin kehityskohteita konseptiin liittyen. Etukäteen ei tiedä oppilaiden kiinnostusta, inspiroitumista, osallistumista, innostumista ja käytännön onnistumista.

Osallisuuden periaatteista jatkuva kohderyhmän arviointi ja kehittäminen voitaisiin myös ottaa huomioon hankkeen toteutuksessa enemmän. Esimerkiksi ulkoilualueen viestintä- tai avajaisvaiheessa voitaisiin järjestää vapaamuotoinen mahdollisuus kohderyhmälle arvioida ja antaa palautetta Seikkailupolku-hankkeesta. Tämä on tärkeää niin osallisuuden kokemuksen kannalta kuin myös hankkeen kehittämisen kannalta.

Projektin hankeidea on ajankohtainen ja innovoiva. Sen tavoitteena on herättää nuorten kiinnostus viheralaa kohtaan ja tuoda esille erilaisia alan uramahdollisuuksia. Käytännönläheinen ja myönteinen kokemus Seikkailupolku-projektin parissa voi jäädä oppilaiden mieliin ja nostaa mahdollisuutta lähteä kouluttautumaan alalle. Ellei kiinnostusta synny, on ylipäätään tärkeää, että nuoret kerryttävät työkokemusta, kehittävät kädentaitoja ja tiedostavat viheralan merkityksen ympäristön suunnittelun, rakentamisen ja kestävän kehityksen kannalta.

Hankeidean innovoivan luonteen takia hanke kannustaa kehittämään uusia näkökulmia ja toimintatapoja viheralalla. Tämän takia palvelukonsepti voi virkistää alaa ja sen käytäntöjä. Samalla hanke avartaa monialaisesti erilaisien mahdollisuuksien kokeilua ja ongelmanratkaisua yritysten ja suurempien organisaatioiden tasolla. Projekti tuo myös hyvää näkyvyyttä palvelua ostavalle kunnalle, sillä Seikkailupolku-konseptiin sijoittaminen näyttää halun vaikuttaa yhteiskunnallisesti tärkeisiin aiheisiin, kuten nuorten hyvinvointiin ja kestäviin ympäristöratkaisuihin.

Lähteet

- Alfred Kordelinin säätiö. (n.d.). *Apurahat*. Haettu 10.3.2026 osoitteesta <https://kordelin.fi/apurahat/>
- Haeavustuksia. (n.d.). *Hankeavustukset nuorisoalan alueellisen ja paikallisen toiminnan kehittämiseen vuonna 2026*. Haettu 10.3.2026 osoitteesta <https://www.haeavustuksia.fi/fi/haku/va-lvv-2026-2/hakuilmoitus/perustiedot>
- Helsingin kaupunki. (n.d.). *Avustukset*. Haettu 13.3.2026 osoitteesta <https://avustukset.hel.fi/fi/avustukset>
- Helsingin kaupunki. (n.d.). *Järjestöyhteistyön ja avustustoiminnan eettiset kumppanuusperiaatteet*. Haettu 14.3.2026 osoitteesta <https://avustukset.hel.fi/fi/jarjestoyhteistyon-ja-avustustoiminnan-eettiset-kumppanuusperiaatteet>
- Helsingin kaupunki. (n.d.). *Miten myydä kaupungille?* Haettu 13.3.2026 osoitteesta <https://www.hel.fi/fi/paatoksenteko-ja-hallinto/strategia-ja-talous/hankinnat-ja-kilpailuttaminen/miten-myyda-kaupungille>
- Jenny ja Antti Wihurin rahasto. (n.d.). *Rahastosta*. Haettu 11.3.2026 osoitteesta <https://wihurinrahasto.fi/>
- Koneen Säätiö. (n.d.). *Apurahanhakijalle*. Haettu 10.3.2026 osoitteesta <https://koneensaatio.fi/apurahat/apurahanhakijalle/mihin-koneen-saatio-myontaa-rahoitusta/>
- Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016
<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2016/1397>
- Lapsenoikeudet. (n.d.). *12 Artikla* Haettu 10.3.2026 osoitteesta <https://lapsenoikeudet.fi/artikla/12/>
- Maisemasuunnittelu Oivallus Oy. (n.d.). *Uuden talon ja tontin rakentaja*. Haettu 3.3.2026 osoitteesta <https://www.oivallus.info/>
- Maj ja Tor Nessllingin säätiö. (n.d.). *Rahoitushaut 2026*. Haettu 11.3.2026 osoitteesta <https://nessling.fi/rahoitushaut/>
- Nomaji maisema-arkkitehdit. (n.d.). *Elinympäristöjä luonnon ehdoilla*. Haettu 3.3.2026 osoitteesta <https://nomaji.fi/>
- Nuorisoalan EU-ohjelmat vahvistavat nuorten taitoja aktiivisina kansalaisina ja kriittisinä ajattelijoina. (20.10.2025). *Opetushallitus* https://www.oph.fi/fi/uutiset/2025/nuorisoalan-eu-ohjelmat-vahvistavat-nuorten-taitoja-aktiivisina-kansalaisina-ja?utm_source=chatgpt.com
- Nuorisotutkimusseura. (11.3.2026). *Nuorisobarometri: Työ on nuorten suurin paineiden aiheuttaja*. <https://nuorisotutkimus.fi/nuorisobarometri-tyo-on-nuorten-suurin-paineiden-aiheuttaja/>
- Nuorten Helsinki. (n.d.). *Kesäseteli*. Haettu 2.3.2026 osoitteesta <https://nuorten.hel.fi/opiskelu-ja-tyo/kesaseteli/>
- Nuorten Helsinki (n.d.). *Sponssi*. Haettu 13.3.2026 osoitteesta <https://nuorten.hel.fi/osallistu-ja-vaikuta/tukea-toimintaan/sponssi/>

- Osallisuuden osaamiskeskus. (14.2.2024). *Nuoret mukaan! Yhteiskehittämisen opas kunnille ja kaupungeille*. Nuorten akatemia <https://nuortenakatemia.fi/wp-content/uploads/2024/04/Nuoret-mukaan-Yhteiskehittamisen-opas-kunnille-ja-kaupungeille.pdf>
- Pihaus. (n.d.). *Piha- ja vihersuunnittelu Riihimäki, Hyvinkää ja lähikunnat*. Haettu 3.3.2026 osoitteesta <https://www.pihaus.fi/>
- Pihkala, P. (2019). *Ilmastoahdistus ja sen kanssa eläminen*, MIELI Suomen Mielenterveys ry. <https://mieli.fi/wp-content/uploads/2021/08/ilmastoahdistusraportti-mieli2019-web.pdf>
- Rongas, A. & Honkanen, K. (2016). *Verkostoituminen ja vertaistyöskentely*. Opetushallitus. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/verkostoituminen-ja-vertaistyoskentely>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. (7.11.2025). *Edistääkö toiminta osallisuutta? 24 apukysymystä* <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen/heikoimmassa-asemassa-olevien-osallisuus/osallisuuden-osa-alueet-ja-osallisuuden-edistamisen-periaatteet/edistaako-toiminta-osallisuutta-24-apukysymysta>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. (5.12.2023). *Lasten ja nuorten osallistuminen ja vaikuttaminen* <https://thl.fi/aiheet/lapset-nuoret-ja-perheet/kehittyvat-kaytannot/lapsen-oikeudet-lapsiperhepalveluiden-suunnittelussa/lasten-ja-nuorten-osallistuminen-ja-vaikuttaminen>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. (7.12.2023). *Nuorten hyvinvointi*. <https://thl.fi/aiheet/lapset-nuoret-ja-perheet/hyvinvointi-ja-terveys/nuorten-hyvinvointi>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. (7.12.2023). *Nuorten syrjäytymisen ehkäisy*. <https://thl.fi/aiheet/lapset-nuoret-ja-perheet/hyvinvointi-ja-terveys/nuorten-syrjaytymisen-ehkaisy>
- Topaasia. (18.3.2024). *Osallistaminen: miksi ja miten moderni organisaatio osallistaa?* <https://topaasia.com/osallistaminen-miksi-ja-miten-moderni-organisaatio-osallistaa>
- Työsuojelu. (n.d.). *Nuori työntekijä*. Haettu 19.3.2026 osoitteesta <https://tyosuojelu.fi/tyosuhde/nuori-tyontekija>
- Työsuojelu. (n.d.). *Nuorten työaika*. Haettu 19.3.2026 osoitteesta <https://tyosuojelu.fi/tyosuhde/nuori-tyontekija/tyoaika>
- Viherympäristöliitto. (11.3.2024) *Viheralalta loppuvat tekijät ja osaaminen ilman tukea työuran aikaiseen opiskeluun*. <https://www.vyl.fi/blog/2024/03/11/viheralalta-loppuvat-tekijat-ja-osaaminen-ilman-tukea-tyouran-aikaiseen-opiskeluun/#:~:text=Viheralalta%20loppuvat%20tekij%C3%A4t%20ja%20osaaminen%20ilman%20tukea%20ty%C3%B6uran%20aikaiseen%20opiskeluun%20%E2%80%93%20Viherymp%C3%A4rist%C3%B6liitto.>
- Ympäristöministeriö. (n.d.). *Avustukset ja tuet*. Haettu 10.3.2026 osoitteesta <https://ym.fi/avustukset-ja-tuet>

Liite 1. Viestipohja, jolla yhteydenotot tehtiin kunnan johtohenkilöille

Opiskelen hortonomiksi Hämeen ammattikorkeakoulussa ja teen opinnäytetyötäni yhteistyössä alan asiantuntijayritysten kanssa. Kehitämme uutta **YoungGreenMakers**-palvelukonseptia, jonka tavoitteena on osallistaa nuoret aktiivisesti oman lähiympäristönsä suunnitteluun ja rakentamiseen.

Hankkeen kuvaus ja kustannusarvio: Hankkeessa 14–15-vuotiaat nuoret suunnittelevat ja rakentavat oman liikunta- tai oleskelualueensa ammattilaisten ohjauksessa, osallistuen koko prosessiin materiaalinnoista toteutukseen saakka. Keskiössä ovat **vähähiilisyys, kierrätettävyys, biodiversiteetti ja aito osallisuus.**

Tavoitteena on integroida hanke osaksi koulun opetusta (esim. tekninen työ, kuvataide, viestintä ja biologia), jolloin työpajat tukevat suoraan ilmiöpohjaista oppimista. **Alan asiantuntijayritykset toimivat projektissa nuorten ohjaajina ja teknisinä asiantuntijoina**, joten hanke vaatii koululta ja opettajilta ensisijaisesti suostumusta ja sitoutumista prosessiin sekä mahdollista aiheiden jatkotyöstöä oppilaiden kanssa oppitunneilla. Pilotointivaiheen kokonaiskustannus on suuruusluokaltaan noin **60 000 – 100 000 euroa** (alv 0 %).

Kartoitus yhteistyömahdollisuuksista: Tiedustelin, onko kunnassanne käynnistymässä kehittämis- tai investointihankkeita, joihin tällainen prosessi voisi luontevasti kytkeytyä? Potentiaalisia kohteita ovat esimerkiksi:

- Koulupihojen tai nuorten kohtaamispaikkojen suunnittelu ja uudistaminen
- Puistojen tai virkistysalueiden kehittämishankkeet
- Liikunta- ja lähiliikuntapaikkojen kehittäminen

Olisimme lisäksi kiinnostuneita kuulemaan:

1. Onko kunnallanne käytössä kehittämis-, osallisuus- tai hyvinvointimäärärahoja, joita voitaisiin kohdentaa nuorten osallistaviin prosesseihin?
2. Voidaanko alueenne kesätyöseteleitä hyödyntää rakentamisvaiheen työpajoissa nuorten työllistämiseksi?

Kartoituksen tarkoituksena on tunnistaa kuntia, joiden kanssa hanketta voitaisiin valmistella yhteistyössä tulevia toteutuksia varten.

Liite 2. Viestipohja, jolla yhteydenotot tehtiin kunnan keskeisen yläkoulun rehtorille

Opiskelen hortonomiksi Hämeen ammattikorkeakoulussa ja teen opinnäytetyötäni yhteistyössä alan asiantuntijayritysten kanssa. Kehitämme uutta **YoungGreenMakers**-palvelukonseptia, jonka tavoitteena on osallistaa nuoret aktiivisesti oman lähiympäristönsä suunnitteluun ja rakentamiseen.

Hankkeen kuvaus ja kustannusarvio: Hankkeessa 12–15-vuotiaat nuoret suunnittelevat ja rakentavat oman liikunta- tai oleskelualueensa ammattilaisten ohjauksessa, osallistuen koko prosessiin materiaaivalinnoista toteutukseen saakka. Keskiössä ovat **vähähiilisyys, kierrätettävyys, biodiversiteetti ja aito osallisuus.**

Tavoitteena on integroida hanke osaksi koulun opetusta (esim. tekninen työ, kuvataide, viestintä ja biologia), jolloin työpajat tukevat suoraan ilmiöpohjaista oppimista. **Alan asiantuntijayritykset toimivat projektissa nuorten ohjaajina ja teknisinä asiantuntijoina**, joten hanke vaatii koululta ja opettajilta ensisijaisesti suostumusta ja sitoutumista prosessiin sekä mahdollista aiheiden jatkotyöstöä oppilaiden kanssa oppitunneilla. Pilotointivaiheen kokonaiskustannus on suuruusluokaltaan noin **60 000 – 100 000 euroa** (alv 0 %).

Kartoitus yhteistyömahdollisuuksista: Tiedustelin, onko teillä tietoa käynnistyvistä kehittämis- tai investointihankkeista, joihin tällainen prosessi voisi luontevasti kytkeytyä? Potentiaalisia kohteita ovat esimerkiksi:

- Koulupihojen tai nuorten kohtaamispaikkojen suunnittelu ja uudistaminen
- Puistojen tai virkistysalueiden kehittämishankkeet
- Liikunta- ja lähiliikuntapaikkojen kehittäminen

Olisin myös kiinnostunut kuulemaan miten hanke sopisi toteutettavaksi kouluympäristössä:

1. Ovatko 6.-9. luokkalaiset hyvä kohderyhmä opetuksen näkökulmasta?
2. Onko teillä osoittaa tilaa koulun pihalta tai muualta lähialueelta, mikä sopisi nuorten rakentaman liikunta- tai oleskelualueen sijainniksi?
3. Olisiko koulussanne sopivampi väliaikainen tuotos, jota aina seuraavina vuosina tietylle luokka-asteelle tulevat voisivat jatkaa, vai kerralla tehty pysyvä alue?

Kartoituksen tarkoituksena on tunnistaa kouluja, joiden kanssa hanketta voitaisiin valmistella yhteistyössä tulevia toteutuksia varten.

Liite 3. Esittelymateriaali

SEIKKAILUPOLKU

NUORTEN OMA ULKOILUALUE

Seikkailupolku on projekti, jossa nuoret pääsevät suunnittelemaan ja rakentamaan itse oman alueen **viheralan ammattilaisten** kanssa. Prosessi kehittää kädentaitoja, vahvistaa sosiaalisia taitoja ja lisää tietoa viheralan monista eri työllistymismahdollisuuksista.

PROJEKTIN VAIHEET

Sisätiloissa

1. Suunnittelutyöpajat

Havainnoidaan kohdealuetta ja kootaan suunnitelma nuorten ideoiden ja toiveiden mukaisesti ammattisuunnittelijan ohjauksessa.

2. Rakennustyöpajat

Mahdollisuuksien mukaan nuoret työstävät ulkoilualueelle suunniteltuja rakenteita ja maataidetta.

Ulkotiloissa kohteessa

3. Viherrakennus

Ammattilaisten kanssa nuoret pääsevät oppimaan ja tekemään pihan rakenteiden asentamista sekä kasvien istutusta ja hoitoa kohteessa.

4. Rakenteet ja maataide

Kohteeseen tuodaan ja asennetaan nuorten tekemät rakenteet ja taideteokset.

5. Viestintätyöpajat

Nuoret tuottavat kuva- tai videokokonaisuuksia prosessista ja tekemästään alueesta, mitä esitellään alueen virallisissa avajaisissa.

6. Avajaiset

Kutsutaan vieraita, kuten nuorten vanhemmat ja mediaa, juhlistamaan alueen valmistumista.